

Oponentský posudek
na diplomovou práci

Jany Maroszové

Lux in tenebris.

**Allegorie und allegorische Strukturen in Grimmelshausens *Abentheurlichen*
*Simplicissimus Teutsch***

Praha: FF UK, 2006, 143 s., přílohy 35 s.

Popis, obsah a metodický postup práce: V úvodu mohu jen konstatovat, že předložená diplomová práce je do té míry nadstandardním výkonem, že oponent jen těžko sbírá argumenty, jimiž by mohl poukázat na některé její nedostatky. Pojetím, rozsahem zpracované literatury, výběrem vzorů pro samostatné uchopení tématu i pokusem o individuální přínos vědeckému diskursu lze monografii o trojí alegorii v Grimmelshausenově *Simpliciovi* přiřadit spíše k pracím disertačním než diplomovým. Jejím těžištěm je rozbor alegorické struktury prvních pěti knih tzv. simplicciánského cyklu, když diplomantka vědomě a se zdůvodněním zavrhlá (na základě nejnovější grimmelshausenovské literatury) obvyklý naratologický postup a zvolila obtížnější postup výkladu pomocí alegorie, opírajíc se přitom o Altova teoretická východiska (*Begriffsbilder. Studien zur literarischen Allegorie zwischen Opitz und Schiller*, 1995) definice barokní alegorie jako trojice alegoreze, emblematicky a rétoriky, vymezující významový horizont, obrazové motivy a normativní systém pravidel, jejichž použitím literární dílo vzniklo. Struktura románu je chápána jako systém navzájem souvztažných prvků, kdy úkolem analýzy je vysvětlit jejich existenci i vzájemný funkční vztah. Protože „obraz“ v dobovém vyprávění a literatuře převažuje, legitimuje přednostní využití alegorie jako literárního postupu. Diplomandka se proto věnuje rozboru románových obrazů, přičemž se na základě Weydtovy (*Nachahmung und Schöpfung im Barock. Studien zu Grimmelshausen*, 1968) a Haberkammovy („Sensus astrologicus“. *Zum Verhältnis von Literatur und Astrologie in Renaissance und Barock*, 1972) teorie pokouší o jejich interpretaci na základě rekonstrukce myšlenkového pozadí Grimmelshausenovy doby. Vychází z předpokladu, že za užitím alegorie se v dobových textech skrývá i dobový diskurs filozofického, historického a teologického výkladu světa, z nichž nejvýznamnějším zůstává

stále ještě nezpochybnitelný teologický diskurs vycházející z křesťanství a jeho nauky o stvoření a Božském řádu viditelného i neviditelného (metafyzického) světa. S tím je spojeno i přesvědčení, a diplomandka ho jako jeden z principů při výkladu o autorově roli akceptuje a vyzdvihuje, že autor je nadán prorockou silou Božího nástroje, čímž se svou existencí liší od ostatních lidí, pro něj je tvorba posláním a mravním úkolem a zanechává v lidstvu stopu nadpřirozena. Celá diplomová práce je tak pokusem o výklad alegorií na pozadí dobového myšlení legitimně zvolenými metodami, proti nimž lze argumentovat pouze zvolením jiného interpretačního přístupu. V tomto ohledu je práce přes všechny leckdy hypotetické závěry prací nesmírně přínosnou a originální.

O důkladnosti diplomandky svědčí i úctyhodný soubor sekundární literatury (téměř sedm hustě popsaných stránek) a dokumentární příloha.

Hodnocení: Předložená diplomová práce je vynikající samostatnou monografickou studií, obsahem i zpracováním daleko převyšujících požadovaný rozsah diplomové práce. Po odborné stránce je zvoleným interpretačním postupem i dosaženými poznatky značným přínosem pro probíhající diskurs o interpretačních možnostech při analýzách německé barokní literatury.

Jazyková stránka diplomové práce: Práce je napsána vynikající němčinou na úrovni vědeckého stylu.

Závěr: Diplomová práce Jany Maroszové překračuje požadavky na diplomovou práci kladené, její obhajoba je mimo jakoukoli diskusi.

V Praze 24.01.2007

